

СУТНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Балан О.С., к.т.н., доц.
Арабаджи О.В.

Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса

Найбільш адекватною реакцією на сучасні загрози в енергетичній сфері для України мають стати радикальні структурні реформи одночасно у всіх напрямках енергетичної політики: енергоефективність, формування конкурентних енергетичних ринків, диверсифікація енергопостачання, збільшення в енергетичному балансі частки альтернативних джерел енергії та видів палива.

Розвиток підприємства, його ефективне поточне функціонування та досягнення головних перспективних цілей повинно здійснюватися на основі організаційно-економічного механізму, що призначений для управління фінансовими, трудовими, енергетичними та іншими ресурсами з метою максимального використання виявлених потенціалів.

Постає необхідність у визначенні сутності організаційно-економічного механізму енергозбереження промислових підприємств, обґрунтуванні етапів, критеріїв та принципів його формування.

Поняття «механізм» залучено в економічну науку з механіки, де під «механізмом» розуміється система для перетворення або передачі руху між тілами. У радянські часи значного поширення набув «господарський механізм», основою якого стали державна власність і планова економіка [1].

Термін «організаційно-економічний механізм» часто зустрічається у науковій літературі. В останній час багато уваги приділяється вченими до організаційно-економічного механізму енергозбереження або підвищення енергоефективності підприємства.

І. П. Булеев [2] вважає, що організаційно-економічний механізм – це сукупність форм, методів і інструментів управління. На думку І. Д. Михайленко [3], Т. М. Афонченкової [4] організаційно-економічний механізм енергозбереження □ це сукупність заходів, що забезпечує максимальне використання енергетичного потенціалу при мінімальних питомих витратах енергії на виробництво одиниці продукції. І. В. Бевз [5] вважає, що організаційно-економічний механізм енергозбереження на підприємстві □ це сукупність організаційних і економічних важелів (кожному з яких властиві власні форми управлінського впливу), які чинять вплив на економічні і організаційні параметри підприємства, що сприяє формуванню та посиленню енергетичного потенціалу, отриманню конкурентних переваг та ефективності діяльності підприємства в цілому.

Реалізація механізму на підприємстві повинна бути ретельно обґрунтована і прорахована. Результати від впровадження організаційно-економічних рішень попередньо отримуються математичним моделюванням із врахуванням сукупності основних факторів впливу на процес. Зростання вартості і дефіцит енергетичних ресурсів додатково посилює вимоги до наукового обґрунтування основних засад реалізації енергетичного потенціалу промислового підприємства. Основну увагу необхідно приділити технологіям стратегічного управління, техніко-економічним особливостям підприємства та його підрозділів, методам дослідження енергетичного потенціалу та його реалізації.

Для реалізації положень організаційно-економічного механізму постає необхідність у моделюванні інтелектуальної підтримки прийняття рішень з пошуку оптимальних шляхів енергозбереження промислових підприємств. Розв'язання поставленої задачі вимагає ґрунтування на результатах економіко-енергетичного обстеження та комплексного дослідження всіх наслідків інвестування у енергозбереження.

Література

1. Переосмислення ступеню відповідальності перед майбутнім: Національна доповідь з питань реалізації державної політики у сфері енергоефективності за 2009 рік / М. Пашкевич та інші. – К., НАЕР-НАУ, 2010. – 254 с.
2. Булеєв В. П. Формування організаційно-економічного механізму управління підприємством по обробці кольорових металів /В. П. Булеєв. – Донецьк : ІЕП НАН України, 1993. – 225 с.
3. Михайленко І. Д. Політика енергозбереження, потенціальні можливості енергозбереження в Україні //Енергозбереження. – 2006.– № 1. – С. 3–8
4. Формування економічного механізму енергозбереження сільськогосподарськими підприємствами: автореф. дис. / Т. М. Афонченкова; ПВНЗ Європ. ун-т – К., 2008. – 22 с
5. Бевз В. В. Розвиток механізму енергозбереження на підприємствах харчової промисловості / В. В. Бевз // Вчені записки: зб. наук. праць. – К. : КНЕУ, 2011. – № 13. – С. 169–173.
6. Результативність стратегічного цілепокладання енергогенеруючих підприємств. [Електронний ресурс] / О.О. Охріменко // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2014. – № 2 (12). – С. 63-68. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/n2.html>.
7. Особливості моніторингу ціноутворення в електроенергетиці [Електронний ресурс] / І.О. Кузнецова // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2013. – № 1 (6). – С. 212-216. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2013/n1.html>.
8. Концепція та модель узгодженого контролювання економічної діяльності і розвитку енергопостачального підприємства [Електронний ресурс] / А.А. Балан // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2012. – № 2 (3). – С. 22-29. – Режим доступу до журн.:<http://www.economics.opu.ua/n3.html>.
9. Investment projects at industrial enterprises: accounting and implementation control [Електронний ресурс] / О.С. Балан, О.В. Бербер // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2013. – № 2 (7). – С. 126-134. – Режим доступу до журн.:<http://economics.opu.ua/files/archive/2013/n2.html>.
10. Балан О.С. Управління процесом прийняття інвестиційних рішень на підприємствах виробничої сфери: [моногр.] / О.С. Балан // Одеса: вид-во «ВМВ», 2014. – 420 с.
11. Інструментарій обліково-аналітичного забезпечення оптимізації процесу формування вартості електроенергії в енергосистемі України [Електронний ресурс] / М.А. Юдін // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2014.– № 5 (15). – С. 6-10. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/n5.html>.
12. Філіппова С.В. Проблеми енергозбереження машинобудівних підприємств / С.В. Філіппова // Вісник Хмельницького національного університету. – 2014. – № 4. Том 3. – С. 119 – 122.